

EVTANAZIYA NIMA?

*Hayrullayeva M.M. TDSI talabasi.**Ilmiy raxbar: Siddiqov N.N*

Annotatsiya: Evtanaziya haqida qisqacha malumotga ega bōlish.

Kalit sōzlar: Evtanaziya, PAS, ōz joniga qasd qilish, faol va passiv , palliativ yordam.

Evtanaziya birovning hayotini ataylab tugatishni, odatda azob-uqubatlarni engillashtirishni anglatadi. Shifokorlar ba'zida evtanaziyani o'lik kasallikka chalingan va juda og'riqli odamlar so'raganda amalga oshiradilar. Bu murakkab jarayon va ko'plab omillarni tortishni o'z ichiga oladi. Mahalliy qonunlar, kimningdir jismoniy va ruhiy salomatligi va ularning shaxsiy e'tiqodlari va istaklari rol o'ynaydi.

Evtanaziyaning bir necha turlari mavjud. Tanlangan narsa turli xil omillarga, shu jumladan kimningdir dunyoqarashi va ong darajasiga bog'liq.

O'z joniga qasd qilish- evtanaziyaga qarshi. Ba'zida yordamni o'z joniga qasd qilish, shifokor yordami bilan o'z joniga qasd qilish (PAS) deb nomlanadi. PAS degani, shifokor bila turib birovga hayotini yakunlashiga yordam beradi. Ehtimol, bu kishi doimiy va tugamaydigan azoblarni boshdan kechirmoqda. Ular, shuningdek, o'lik kasallik tashxisini olgan bo'lishi mumkin. Ularning shifokori eng samarali, og'riqsiz usulni aniqlaydi. Ba'zi hollarda, shifokorlar odamlarga o'z hayotlarini tugatish uchun qabul qilishlari mumkin bo'lgan dori bilan ta'minlaydilar. Buning uchun, masalan, opioidlarning o'ldiradigan dozasi buyurilishi mumkin. Oxir-oqibat, giyohvand moddalarni iste'mol qiladimi yoki yo'qmi, bu odamga bog'liq. Evtanaziya bilan shifokorga odamning hayotini og'riqsiz vositalar bilan tugatishga ruxsat beriladi. Masalan, o'ldiradigan dori ukolidan foydalanish mumkin.

Faol va passiv

Ko'p odamlar evtanaziya haqida o'ylashganda, ular to'g'ridan-to'g'ri birovning hayotini tugatadigan shifokor haqida o'ylashadi. Bu faol evtanaziya deb nomlanadi. Biror kishiga maqsadli sedativ dozani berish faol evtanaziya hisoblanadi. Ba'zan passiv evtanaziya odam tezroq o'tishi uchun hayotni qo'llab-quvvatlovchi muolajalarni berkitish yoki cheklash deb ta'riflanadi. Shifokor shuningdek, og'riqni yo'qotadigan dori-darmonlarning tobora yuqori

dozalarini buyurishi mumkin. Ishdan tashqari vaqt, dozalar toksik bo'lishi mumkin. Bu passiv evtanaziya va palliativ yordamni xiralashtiradi. Palliativ yordam odamlarning umrining oxirida iloji boricha qulayroq bo'lishiga qaratilgan.

Masalan, palliativ yordam shifokori o'limga yaqinlashayotgan odamga noxush oqibatlarni keltirib chiqaradigan dori-darmonlarni qabul qilishni to'xtatishga imkon berishi mumkin. Boshqa holatlarda, ular birovga qattiq og'riqni davolash uchun og'riqli dorilarni ancha yuqori dozadini olishga ruxsat berishlari mumkin. Bu ko'pincha yaxshi palliativ yordamning standart qismidir. Ko'pchilik buni evtanaziya deb hisoblamaydi.

Ixtiyoriy va ixtiyoriy bo'lmagan

Agar kimdir o'z hayotini tugatish uchun yordam so'rab ongli ravishda qaror qabul qilsa, bu ixtiyoriy evtanaziya deb hisoblanadi. Shaxs to'liq roziligini berishi va nima bo'lishini to'liq tushunishini namoyish qilishi kerak.

Ixtiyoriy bo'lmagan evtanaziya boshqa birovning hayotini tugatish to'g'risida qaror qabul qilishni o'z ichiga oladi. Odatda qarorni yaqin oila a'zosi qabul qiladi. Bu, odatda, kimdir butunlay hushidan ketgan yoki umuman qobiliyatsiz bo'lganida amalga oshiriladi. Bu odatda passiv evtanaziyani o'z ichiga oladi, masalan, miya faoliyatining alomatlarini ko'rsatmaydigan odamdan hayotni qo'llab-quvvatlashdan voz kechish.

Evtanaziya atrofida tortishuvlar

Evtanaziya va PAS uchun ham, qarshi ham ko'plab dalillar mavjud. Ushbu dalillarning aksariyati :

Axloq va din

Ba'zi odamlar evtanaziyani qotillik deb hisoblashadi va axloqiy sabablarga ko'ra uni qabul qilib bo'lmaydi. Ko'pchilik, o'zingizning o'limingizni hal qilish qobiliyati hayotning muqaddasligini zaiflashtiradi, deb ta'kidlaydilar. Bundan tashqari, ko'plab cherkovlar, diniy guruhlar va diniy tashkilotlar shu kabi sabablarga ko'ra evtanaziyaga qarshi bahs yuritmoqdalar.

Axloq qoidalari

Ba'zi shifokorlar va PAS muxoliflari shifokorlar duch kelishi mumkin bo'lgan axloqiy asoratlardan xavotirda. 2500 yildan ortiq vaqt davomida shifokorlar Gippokrat qasamyodini qabul qilishdi. Ushbu qasamyod shifokorlarni o'z qaramog'idagi kishilarga g'amxo'rlik qilishga va hech qachon zarar etkazmaslikka undaydi.

Ba'zilar, Gippokrat qasamyodi PASni qo'llab-quvvatlaydi, chunki u azob-uqubatlarni tugatadi va endi zarar qilmaydi. Boshqa tomondan, ba'zi bir munozaralar bu odamga va ularning yaqinlariga zarar etkazishiga olib keladi, ular yaqin kishining azoblanishini kuzatishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar.

Ardasheva N.A. Evtanaziya hayotni sun'iy ravishda to'xtatish usuli sifatida: huquqiy shartlar // Ros. yurid. zhurn, 1996. - 1. - S. 71-80;

V. I. Akopov Evtanaziyaning axloqiy, huquqiy va tibbiy muammolari // Tibbiy qonun va etika, 2000. - 1. - B. 47-55;

Vorona V.A. Evtanaziya huquqi odamlarning yashash huquqining ombori sifatida / V. A. Vorona // Ukraina qonuni. -Kiyev, 2010, N 5.-S.199-205

Dmitriev Yu.A. Rossiya Federatsiyasida evtanaziyaning amalga oshirish uchun konstitutsiyaviy inson huquqi // Qonun va siyosat, 2000. - 7. - P.127-130;

Dmitriev Yu.A., Shleneva E.V. Rossiya Federatsiyasida evtanaziyaning amalga oshirish uchun inson huquqi // Davlat va qonun, 2000. - 11. - P. 52-59;

Kapinus O.S. Evtanaziya ijtimoiy-huquqiy hodisa sifatida: monografiya. - M.: Bukvoed, 2006;

A.P.Lavrin Charon yilnomalari. O'lim entsiklopediyasi. - N.: Sibir universiteti nashriyoti, 2009;

Ribin V.A. Evtanaziya. Dori. Madaniyat: zamonaviy ijtimoiy-madaniy inqirozning tibbiy va antropologik jihatdan falsafiy asoslari. 2009 yil.

Kapinus O.S. Yashash huquqi nuqtai nazaridan evtanaziya: monografiya. - M.: ID Kameron, 2006 yil.

J. Reychels "Faol va passiv evtanaziya" // Axloqiy fikr: Ilmiy-publisist. o'qish. 1990 yil.

Oyoq F. Evtanaziya // Falsafiy fanlar. № 6, 1990 y., b. 63-80

Terri Pratchett. Evtanaziya haqida ochiq xat. LJ tiliga tarjima

Bykova S., Yudin B., Yasnaya L. Evtanaziya: shifokorlarning fikri. - "Odam", 2-son, 1994 yil, b. 148.

"O'layotgan odamning hayotini tugatish huquqi." - JAMA, 1992 yil oktyabr, p. 48.

ТАЪЛИМ ТИЗИМИДА РАҚАМЛАШТИРИШ: Сиддиқов Нурали Нишоналиевич,
ТДСИ Ижтимоий фанлар биоэтика курси билан кафедраси катта ўқитувчиси

НН Сиддиқов - Научно-практическая конференция, 2022

СОЦИАЛЬНАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ МОЛОДЫХ СОБСТВЕННИКОВ В СФЕРЕ
СРЕДНЕГО И МАЛОГО БИЗНЕСА

НН Сиддиқов - Социосфера, 2020

